

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywio'r Iaith Gymraeg
Dyddiad y cyfarfod:	9 Hydref 2018
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Huw Hilditch Roberts / Bobby Feeley Swyddog Arweiniol Lles Cymunedol : Roger Ellerton
Awdur yr Adroddiad:	Roger Ellerton, Swyddog Arweiniol Lles Cymunedol, FAH
Teitl:	Cydweithio rhwng Gwasanaeth Ieuenctid Sir Ddinbych a'r Urdd

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn egluro cyd-destun y bartneriaeth Gymraeg rhwng y Gwasanaeth Ieuenctid, Hamdden Strategol a'r Urdd.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Gofynnodd y Pwyllgor am adroddiad er mwyn briffio'r Pwyllgor am y gwaith parhaus rhwng y Gwasanaeth Ieuenctid a'r Urdd i wella darpariaeth Gymraeg ar gyfer pobl ifanc yn Sir Ddinbych.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn cydnabod y gwaith rhwng y Gwasanaeth Ieuenctid, Hamdden Strategol a'r Urdd sy'n gwella darpariaeth Gymraeg ar gyfer pobl ifanc yn Sir Ddinbych.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Cefndir

Mae'r Gwasanaeth Ieuenctid a'r Urdd wedi bod yn gweithio mewn partneriaeth i wella'r ddarpariaeth a gwella cyfleoedd trwy gyfrwng y Gymraeg i bobl ifanc ers 2010. Mae hon wedi bod yn bartneriaeth lwyddiannus ac yn 2013 enillodd wobr Rhagoriaeth Llywodraeth Cymru am 'gefnogi a hyrwyddo diwylliant yng Nghymru'.

Cynhelir cyfarfodydd rheolaidd rhwng y Swyddog Arweiniol ar gyfer Lles Cymunedol a Chyfarwyddwr Rhanbarthol yr Urdd, i gynllunio, monitro a datblygu cydweithio rhwng y Gwasanaeth Ieuenctid a'r Urdd.

Crëwyd swydd gweithiwr Ieuenctid a ariennir ar y cyd dros chwe mlynedd yn ôl, sydd wedi bod yn gatalydd i gynhyrchu gweithgarwch ar y cyd rhwng y Gwasanaeth Ieuenctid, Hamdden Strategol a'r Urdd. Mae Gweithiwr Ieuenctid yr Iaith Gymraeg wedi'i hyfforddi mewn Gwaith Ieuenctid ac wedi ei gofrestru gyda'r Cyngor Addysg a Gweithlu (gofyniad cyfreithiol). Mae hyn yn arwyddocaol gan ei fod wedi bod yn heriol recriwtio gweithwyr Ieuenctid cymwys trwy gyfrwng y Gymraeg.

Er mwyn annog mwy o geisiadau Cymraeg ar gyfer swyddi yn y gwasanaeth Ieuenctid, mae'r gwasanaeth wedi recriwtio gweithwyr Ieuenctid dan hyfforddiant ar y raddfa broffesiynol, ac wedi llwyddo i recriwtio 2 Weithiwr Ieuenctid Cymunedol sy'n siarad Cymraeg. Yn ogystal, yn ddiweddar cafodd y gweithiwr ar y cyd a gyflogwyd gan yr Urdd ei benodi'n llwyddiannus i swydd y Gweithiwr Ieuenctid Ysgol.

Mae yna hefyd ymgyrch recriwtio gwirfoddolwyr parhaus ac mae croeso arbennig i wirfoddolwyr sy'n siarad Cymraeg. Byddant yn cael eu hyfforddi mewn gwaith Ieuenctid i safonau galwedigaethol sy'n briodol i'w rôl wirfoddoli.

4.2 Rhaglen Waith ar y Cyd

Cytunir ar gytundeb lefel gwasanaeth blynyddol gan y Gwasanaeth Ieuenctid a'r Urdd sy'n tynnu sylw at y gwaith y bydd yr Urdd yn ei wneud mewn partneriaeth â'r Gwasanaeth Ieuenctid.

Mae'r rhaglen waith yn cynnwys:

- Darparu clybiau tu allan i'r ysgol i gefnogi defnydd cymdeithasol o'r Iaith Gymraeg, gan gynorthwyo pobl ifanc i ddatblygu gwydnwch fel canlyniad allweddol
- Darparu rhaglen waith Ieuenctid Gymraeg a fydd yn cefnogi pobl ifanc sydd mewn perygl o fod yn NEET i barhau i ymgysylltu
- Cefnogi canlyniadau gwaith Ieuenctid trwy achrediad mewn partneriaeth â'r Gwasanaeth Ieuenctid, ysgolion (Ysgol Glan Clwyd, Ysgol Brynhyfryd, Ysgol Dinas Bran) a'r coleg (bydd pobl ifanc yn cael achrediad priodol yn dibynnu ar eu hanghenion)
- Datblygu sgiliau meddal a chyfleoedd gwirfoddoli i wella cyflogadwyedd / parodrwydd pobl ifanc ar gyfer hyfforddiant / coleg
- Bydd gweithiwr Ieuenctid Cymraeg yn parhau i fod yn rhan o'r ymarferwyr Ymgysylltu / Paneli Ymgysylltu â'r Ifanc a'r broses atgyfeirio Gwasanaeth Ieuenctid sy'n dyrannu achosion ar gyfer ymyrraeth gwaith Ieuenctid.

- Gweithio gydag atgyfeiriadau iaith Gymraeg yn Ysgol Glan Clwyd.

Cytunwyd ar yr allbynnau canlynol yn flynyddol. Adroddir ar berfformiad yn ffurfiol i Lywodraeth Cymru bob 6 mis.

- 1500 o Bobl Ifanc yn ymgysylltu trwy gyfrwng y Gymraeg
- 345 o achrediadau i'w cwblhau (23%)
- 2000 o gysylltiadau â phobl ifanc trwy weithgarwch cyfrwng Cymraeg.
- 4 atgyfeiriad gan gyfarfodydd ymarferwyr
- 90% yn cyflawni canlyniadau dilyniant cofnodedig
- Mae 15 o bobl ifanc sydd mewn risg yn ymgysylltu i gael cefnogaeth
- Mynediad Agored Cymunedol - 4 clwb i'w cynnal yn wythnosol.
- 6 rhaglen Gymraeg ar draws y sir yn yr Ysgolion Uwchradd a'r oedran pontio, gan gynnwys clybiau a sesiynau amser cinio.
- Ymgysylltu â 35 o bobl ifanc â chyfleoedd gwirfoddoli a sicrhau cyfranogiad yn Fforymau leuenctid yr Urdd

4.3 Gweithio mewn partneriaeth

Mae'r Bartneriaeth rhwng y Gwasanaeth leuenctid a'r Urdd yn effeithiol ac mae yna lawer o gryfderau sydd wedi cyfrannu tuag at alluogi pobl ifanc i gymryd rhan mewn gweithgarwch o ansawdd uchel ac mae hynny wedi cefnogi mwy o ddefnydd o'r Gymraeg mewn lleoliadau cymdeithasol.

Mae arweinyddiaeth a rheolaeth wedi parhau i lunio'r prosiect ac ennill arian allanol gan Lywodraeth Cymru drwy'r Grant Cymorth Strategaeth Gwaith leuenctid. Mae'r Urdd hefyd wedi sicrhau cyllid o nawdd Gwynt y Môr i sicrhau mwy o gyfleoedd i bobl ifanc yn ardal y Rhyl / Prestatyn.

Mae arweinyddiaeth dda rhwng yr Urdd a'r Gwasanaeth leuenctid ar lefelau strategol a gweithredol / darparu. Roedd dull effeithiol o resymoli gweithgaredd prosiect a arweiniodd at gyfarwyddo pobl ifanc tuag at ystod o raglenni yn y clwb er mwyn gwella cyfranogiad a defnydd da o adnoddau.

Mae ystod o adnoddau sydd wedi'u rhannu rhwng y Gwasanaeth leuenctid a'r Urdd. Mae hyn yn cynnwys defnyddio canolfannau leuenctid yr ALL, bws mini, arbenigedd yr Urdd, achrediadau a gweithdai gwrth-fwlio ar y cyd yn ysgolion y Sir.

4.4 Gwerthuso

Cynhelir hunanasesiad blynyddol rhwng y Gwasanaeth Ieuenctid a'r Urdd. Mae'r asesiadau ar y cyd wedi bod yn gadarnhaol ac yn dangos gwaith partneriaeth da i gefnogi darpariaeth iaith Gymraeg.

Fel rhan o'r broses, mae'r ffurflenni 'Dangos Llwyddiant' a'r ffurflenni 'Dweud dy Ddweud' i werthuso nifer o wahanol weithgareddau. Trwy werthuso'r gwaith, gallwn ddod i'r casgliad canlynol:

Mae'n amlwg bod ein gwaith yn cael effaith gadarnhaol ar y bobl ifanc. Mae'r bobl ifanc wedi ennyn hyder ynddynt eu hunain, yn eu sgiliau iaith ac yn eu dymuniad i ddefnyddio'r Gymraeg yn y dyfodol. e.e. Mae Sgiliau Iaith wedi cynyddu o 10% cyn y gweithgaredd, i 65% ar ôl y gweithgaredd.

4.5 Hamdden Strategol

Mae'r cydweithio gyda'r Urdd hefyd wedi'i ymestyn i feysydd gwaith eraill sy'n dod o dan reolaeth y Swyddog Arweiniol ar gyfer Lles Cymunedol. Mae hyn yn ganlyniad i'r Gwasanaeth Ieuenctid a Hamdden Strategol yn cael eu rheoli gan y swyddog arweiniol ac archwilio synergeddau rhwng y ddau faes gwasanaeth.

Mae staff o fewn y tîm Pobl Ifanc Egnïol hefyd yn gweithio mewn partneriaeth â'r Urdd i ddarparu gweithgareddau chwaraeon trwy waith allgyrsiol yn yr ysgol a chyfluoedd cymunedol. Mae staff Pobl Ifanc Egnïol hefyd yn cefnogi'r bobl ifanc mewn cystadlaethau trwy fynd â nhw i Eisteddfodau y tu allan i oriau ysgol.

Mae Darpariaeth Gymraeg yn parhau yn y Tîm Pobl Ifanc Egnïol gyda staff sy'n gallu cynnig y gweithgareddau / prosiectau canlynol:

- Cynigir hyfforddiant beicio yn y ddwy iaith i holl ddisgyblion Blwyddyn 6
- Rhoddir gwobr 'Playmakers' (Blwyddyn 6) yn Gymraeg i Ysgolion Cynradd ar gais
- Mae achrediaid Arweinwyr Chwaraeon yn cael eu cyflwyno yn Gymraeg mewn partneriaeth â'r Urdd.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae'r gwaith sy'n digwydd rhwng yr Urdd, Gwasanaethau Ieuenctid a Hamdden Strategol, yn cyfrannu tuag at Safonau'r Gymraeg a'r Flaenoriaeth Gorfforaethol - Pobl Ifanc: Man lle bydd pobl iau am fyw a gweithio ynddo, a bod ganddynt y sgiliau i wneud hynny.

Mae'r rhaglen waith yn cefnogi'r canlynol yn benodol:

- Helpu pobl ifanc i ddatblygu 'sgiliau byw' ymarferol ac ymddygiad sy'n cyfrannu at iechyd a lles da.

- Rhoi cyfle i bobl ifanc ddatblygu sgiliau bywyd a gwaith drwy gyfleoedd gwirfoddoli a phrofiad gwaith ystyrlon.

Mae'r gwasanaeth yn rhoi blaenoriaeth i hyrwyddo gwirfoddoli a phrofiad gwaith. Cynhelir 6 digwyddiad recriwtio gwirfoddolwyr bob blwyddyn, i recriwtio gwirfoddolwyr i'r gwasanaeth.

Mae cynllun Prentisiaeth yr Urdd - Sir Ddinbych wedi penodi'r prentis leuencid a Chymuned cyntaf yng Nghymru yn ddiweddar. Mae'r cynllun hwn yn cefnogi pobl ifanc i gael profiad o waith a'r cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?
Nodiadau adran: Dylid ystyried y meysydd canlynol fel isafswm wrth ddrafftio'r adroddiad:

Amherthnasol

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Nid oes angen asesiad o effaith gan fod yr adroddiad yn amlygu'r ddarpariaeth gyfredol ac nid oes unrhyw newid wedi'i gynnig.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda Chraffu ac eraill?

Mae'r Urdd wedi bod yn rhan o gynhyrchu'r adroddiad.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Ddim yn ofynnol oherwydd cyd-destun briffio'r adroddiad.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Yr unig risg yw argaeledd cyllid i gefnogi'r swydd ar y cyd rhwng y Gwasanaeth leuencid a'r Urdd. Pe bai Llywodraeth Cymru yn dileu'r grant, byddai'r Gwasanaeth leuencid a'r Urdd yn ceisio sicrhau cyllid allanol i barhau â'r bartneriaeth.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Ddim yn berthnasol - Dim angen penderfyniad.